

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâdî : GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ankara hukuk mek-
tebi profesörlerinden

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Aşil Mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon : 43009

Bir nüshanin bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

1932

Bankalar Matbaası

22 Cinnar Sokak Galata

İçtihadatı Mahakim

JURISPRUDENCE

TEMYİZ MAHKEMESİ

2inci Hukuk Dairesi

Esas : 2051 Karar : 2205

HÜLÂSA :

1.— Evlât edinme akdinin butlan ve fesadını asiller istiyebileceği gibi verese de talep edebilir.

2.— Mezkûr akdın inşası sırasında izni hakimın telâhuku ikamei davaya mani teşki etmez.

3.— Ahkâmı umumiyyeden istisna edilen hususat kanunen muayyendir.

Müddei : M. ve L. Hanımlar ve B. Ş. Bey

Müddei aleyh : A. Hanım

Temyiz edilen hümkün hülâsası: M. ve L. hanımlar ve B. Ş. Bey ile A. H. Hanım arasındaki evlât edinme hümkünün iptali ve emvali menkule ve gayrı menkulede olan hissei irsiyeye vaki müdahalenin men'i davasının icra kılınan muhakemesi neticesinde tafsîlâtı ilâmda yazılı olduğu üzere müddeinin istinat ettiği mevaddı kanuniyeden Kanunu Medenin 15, 24 ve 451 inci maddeleri evlât edinmenin ehliyetine müteallik olup evlât edinme mezuniyetini natık hükümle bu cihet hal ve tetkik edilmiş bulunmasına binaen tekrar tetkika mesâğı kanunî bulunmayacağı derkâr olduğu gibi 453 ve 499 ve 507 ve 51 inci maddelerine istinat ettirilen müddeiyat ta Kanunu mezkûrun 7 inci babının üçüncü faslı ahkâmile münasebettar olmadığı bedihi ve evlât

edinme keyfiyeti şahsî bir hakkı tezammun edüp intikal eder hukuktan olmadığından vasiyyet ve ölüme bağlı tasarruf mahiyetinde telâkisine de imkân olmamasına ve (Rusel) şerhinde mevzuu bahs edilen alâkadar tabirinden şarihin kasdı Kanunu mezkûrun 254 ve 255 inci maddelerinde zikredilen eşhas olup diğer mirasçılar olmadığına binaen biveçh olan davayı mukamenin reddine karar verildiği beyanından ibarettir.

Temyiz ve izahatı şifahiye istiyen M. Hanım ve arkadaşları vekili.

Yapılan tebligat üzerine mürafaa için tayin olunan günde dosyada mevcut vekâletnamesine istinaden mümeyyizler vekili Avukat B. Bey ve mümeyyüzün aleyh vekili gelmelerile vecahen ve alenen mürafaaya başlanılarak her iki taraf vekillerinin izahatı şifahiyesi alınup başka diyecekleri olmadığını söylemelerile temyiz istidanamesinin müddeti içinde ita ve kaydedilmiş olduğu görülüp kabulü ittifakla kararlaştırıldıktan ve mürafaanın hitam bulduğu ve vaktin ademi müsaadesine mebni ittihaz olunan kararın vakti ahire taliki bildirildikten sonra heyet bersabık teşekkül ederek dosyadaki evrakın hepsi tekik edilmek suretile iş anlaşılarak esas hakkında icabı görüşülüp düşünüldü, ve aşağıda yazılı karar tesbit edildi.

Temyiz Kararı :

Evlât edinme akdi Kanunu Medenide tadat olunan ukudatı kanuniyeden olup butlân ve fesadı hakkında asiller tarafından itiraz edilebileceği gibi bu hakkın verese tarafından istimal edilmesine de bir manii kanunî bulunmamasına ve mezkûr akdin inşası sırasında izni hakimîn telâhuku, keyfiyetin bir hüküm ve ilâm mahiyetinde bulunmaması hasebile ikamei davaya mani teşkil etmiyeceğine ve ah-

kâımı umumiyyeden istisna edilen hususat kanunen muayyen olup bu bapta kanunda bir sarahat değil hatta delâlet te mevcut olmamasına göre davayı vakianın rüyet ve tetkiki icap ederken hakimın muvafakatile akdin tamam olduğundan bilbâhs ve bazı mutaleat serdile yazılı olduğu üzere karar verilmesi yolsuz ve temyiz itirazatı bu itibarla varit olduğundan mümeyyüzünbiñ hükmün H. U. M. Kanunun 428 inci maddesine tevfikân nakzına ve aşağıda yazılı temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 23 Teşrinievvel 1932 tarihinde ittifakla karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

2inci Hukuk Dairesi

Esas : 2254

Karar : 1964

HÜLÂSA

1.— Her davanın müddei aleyhın ikamet-gâhı mahkemesinde ruyeti H.U. M. kanununun 9 uncu maddesi iktizasındandır.

2.— Müddei aleyhın memuren Mağnisada ikamet etmesine göre salâhiyet itirazının kabûlile davanın reddi icap ederken bizzuhul rüyet ve hukme raptı mucibi nakızdır.

Müddei : S. Hanım

Müddei aleyh : A. H. Bey

Temyiz edilen hükmün hülâsası : S. Hanımla A. H. Bey arasındaki mihri müeccelden (750) Lira alacağının yüzde on tazminatla tahsili davasının icra kılınan muhakemesi neticesinde tafsîlâtı zabıtnamede yazılı olduğu üzere Mahkeme her iki taraf iddialarının tesbiti için dinlettiği şühudun beyanatını sübutu müddealarına kâfi görmemiş ve gerdanlığın hediye olarak verilmesi mütearâf bulunmuş olmakla mütearâf olan şeylerden maadasında söz maalyemin zevcin olacağı ahkâmı sabıkaca mansus bulunmasına ve hadise ise kocanın kariya vermiş olduğu gerdanlık ve emsalinin hediye olarak

verilmesi mütearaf olmakla Mahkemece verilen yemin muvafıki ka-
nun olmakla bu cihetin temyiz neticesine bırakılması teklif edilme-
mesini tazammun etmekle mukirrunbih olan mihri müeccel ile zim-
meti meşgul olduğu sabit olduğundan meblâğı mezkûrun müddei
aleyhten yüzde beş ücreti vekâletle tahsiline ve yüzde on tazminat-
tan feragat edilmesine binaen bu talebin reddine karar verildiği be-
yanından ibarettir.

Temyiz kararı :

Temyiz istidanamesinin müddeti içinde ita ve kaydedilmiş ol-
duğu görülüp kabulü ittifakla kararlaştırıldıktan ve dosyadaki evrak
okunup iş anlaşıldıktan sonra icabı görüşülüp düşünüldü.

Her davanın müddei aleyhin ikametgâhı Mahkemesinde rüyet
olunacağı H. U. M. Kanunun 9 uncu maddesi ahkâmından bulun-
masına ve müddei aleyh A. H. Beyin Mağnisada memuran ikamet
ettiği evrakı dava münderecatından anlaşılmış olmasına göre salâ-
hiyet itirazının kabulile davanın reddi icap ederken bizzuhul yazılı
olduğu üzre rüyet ve hükme raptedilmesi yolsuz olduğundan mü-
meyyüzün bih hükmün bu sebeple mezkûr usulün 428 inci madde-
sine tevfikân nakzına ve diğer cihetler hakkında tetkikat icrasına
mahal olmadığına ve aşağıda yazılı temyiz masraflarının ileride hak-
sız çıkacak taraftan alınmasına 13 Teşrinievel 1932 tarihinde ekse-
riyetle karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

İnci Hukuk Dairesi

Esas : 2477

Karar : 2159

HÜLÂSA

1.— Muddeiyeden maada ekber ve erşeti
evlât ve evlâdi evlad olup olmadığıın tahkiki lâ-
zım gelir. Bu cihetin düşünülmemesi mucibi na-
kızdır.

— 4845 —

Müddei : T. B. Hanım

Müddei aleyh : Evkaf Müdüriyeti

Istanbul Göztepe Rızvanpaşa sokağında mukime T. B. Hanımın İbrahim Sarım Bey evkafı mütevellisi müteveffa İzzet Beyin ekber ve erşet ve eslahi evlâdından olduğunun sübutuna dair Evkaf Müdüriyeti aleyhine İstanbul Üçüncü Hukuk Dairesinden sadır olan 25/932 tarih ve 409 numaralı ilâmin temyizden tetkiki müddeti içinde Evkaf Müdüriyeti Vekili tarafından ba arzuhal talep olunmakla mezkûr ilâm, evrakı temyiziye ve dosyada mevcut sair kâğıtların kâffesi okunup iş anlaşıldıktan sonra icabı müzakere olundu.

(Karar)

Sabık müteveli İzzet Beyin evlâdı vakıftan olduğu dosyada mevcut berat münderecatile ve müddeiye F. B. Hanımın da mumai-leyh İzzet Efendinin kızı ve hasren varisi bulunduğu veraset senedile tahakkuk etmiş ise de vakfın F. B. Hanımdan maada ekber ve erşet evlât ve evlâdı evlâdı olup olmadığı tahkik edilmiyerek yalnız veraset senedine istinaden ilâmda yazılı olduğu veçhile hüküm verilmesi muhalifi kanun bulunmuş ve nakiz talebi bu sebeple varit görülmüş olduğundan H. U. M. kanunun 428 inci maddesine tevfi kan hükmü mümeyyizünbihin işbu sebepten dolayı nakzına ve evrakın mahalline iadesine ve bin altmış iki kuruş temyiz masrafının ileride haksız çıkacak taraftan ahzına 27 Teşrinievel 1332 tarihinde müttetikan karar verildi.

TEMYİZ MAHKEMESİ

İcra ve İflâs Dairesi

HÜLÂSA :

Esas : 1191

Karar : 1119

Gayri menkule mütedair hükümler temyiz

ve tashi kararında iktisabi katiyet etmedikçe icra olunamaz.

M. Kemal Paşa İcra ve İflâs işleri tetkik mercii.

Temyiz edilen kararın hülâsası: Azize ve Şevket hanımlar uhdesinde mukayyet bulunan hudut ve mevkileri malum eraziye Hacı oğlu Mustafa ve refiki tarafından vaki olan müdahalenin men'ine dair mahkemeden istihsal olunupta taakibe esas tutulan ilâm hükmünün tashihi karar neticesine kadar tehiri icra talebile borçlular tarafından vuku bulan itirazın reddine karar verildiği beyanından ibarettir.

Temyiz Eden: Hacı oğlu Mustafa ve Rüfekası;

Temyiz kararı

Kararın temyiz müstedisine 12/9/932 tarihinde tebliğ ve temyiz istidasinin 22/9/932 tarihinde ita ve kayıt muamelesi ifa edilmesine göre temyiz talebinin müddeti içinde vuku bulduğu anlaşılp kabulü ittifakla kararlaştırıldıktan ve dosyadaki bütün kâğıtlar okunup tetkik edildikten sonra esas hakkında icabı görüşölüp düşünöldü. Giyaben mahkûm olanlara usulu dairesinde mahkeme baş kâtibi tarafından ihbarname tebliğ edilmiş olmasına göre temyiz lâyihası münderecatında bu noktaya dair olan itiraz varit değilse de tashihi karar ve temyizicinin icrayi tehir etmemesi hukuk usulu muhakemeleri kanununun 443 inci maddesinin son fıkrası mucibince gayri menkule mütedair hükümlerin kat'iyet kesb etmedikçe icra olunmaması hakkındaki istisnai serahatla mukayyet olup tashihi karar hakkındaki talep neticelenmedikçe hüküm kat'iyet kesp etmemiş addolunmak lâzım geldiği halde kanunun bu bapta hükümüne yanlış mana verilerek yazılı olduğu üzere geri bırakılması talebinin reddine karar verilmesi usul ve kanuna muhalif ve temyizicinin serdedilen itiraz bu itibarla varit olduğundan mümeyyizünbih kararın 2004 numarolu icra ve iflâs kanununun 366 inci ve hukuk usulu muhakemeleri kanununun 428 inci

maddelerine tevflken nakzına ve aşağıda yazılı temyiz mesarifinin ileride haksız çıkacak tarafa aidiyetine 11/10/932 tarihinde ittifakla karar verildi.

Not:—Bu ilâmi gönderen Mustafa Kemal Paşa kazasında oturan bir arkadaşımız bu kararda isabet görmemektedir. Bu mebhase dair ahiren mecmuamızda bir makale yazan diğer bir arkadaşımızın tashihi kararın gayri menkullerde, icrayı tehir edeceği hakkındaki mütaalealarında kuvvetli görmemektedir. Fakat arkadaşımız mes'eleyi, takip ettiği dava ve hadise zimmında tetkik etmeyup mucerret bir şekilde mulahaza eder ise İera ve İflas dairei aliyesinin bu hükmünde pek isabet bulacağına eminiz.

Temyiz icrayı tehir etmez kaidesi (M.U.K.443) ve tashihi karar yine icrayı tehir etmez (M.U.K.442) dusturu kat'idir; Bunu inkâr eden yoktur; fakat Temyiz Mahkemei aliyesin kararında bu cihet inkâr edilmemektedir; Ancak bu iki kaidenin bir istisnâsi olduğuna ve bu istisnânın gayri menkullara ve aynı haklara ve aile ve şahsi haklara mütedair hususlara ait olduğuna işaret edilmektedir ki bundaki isabeti inkâr edemeyiz.

Bunun aksine dermeyan edilen delil ancak şudur: Bu istisnai hukuk 443 uncu maddenin nihayetine vazedilmiş olup şumulu ancak bu maddenin mevzuuna saridir: 443 uncu madde ise yalnız temyiz davaya ait olup tashihi dava ile alakası yoktur: Binaenaleyh bu hukuku istisnai yalnız gayri menkul ve saire hakkındaki temyizi icrayı tehir edeceğine—istisnaen—müsaade bahş edilmektedir: Bu maddede katiyen tashihi karardan bahis edilmediğinden bu hukuku istisnaiyi tashihi karara kadar teşmil etmek doğru değildir, denilebilir.

Fakat bu iddia doğru olmasa gerektir; çünkü 443 uncu maddenin sırf istisnai hukuku pek katidir: gayri menkul ve ilâh hukukuna mütedair hukuklar katiyet kesbetmedikçe iera olunamaz, diyor. Tashihi karar yolu açık ise katiyet kesbetmesine imkân yoktur.

Kemal Paşadaki arkadaşımız bu istisnai hükmün meselâ aile hukukuna mütedair ilâmlara tatbikini muvafık görmekte fakat gayri menkullara tatbikini doğ-

ru bulmamaktadır.

Fakat eğer aile hukukuna hükmü istisnainin tatbiki doğru ise, aynı eüm-
lede mukkeyed olan gayri mukullara ademi tatbikına nasıl mıkân görölür? Bina-
enaleyh kararı vaki her suretle kanuna ve nisfete muvafik olduğu fikrindeyim.

G. F.

TEMYİZ MAHKEMESİ

2inci H. Dairesi

Esas 2245

Karar: 1811

HÜLÂSA

1.— Kari ve koca altı sene geçindikten sonra aralarında imtizaçsızlık üzerine yedi sene ayrı yaşamaları.

2.— Dava zamanına kadar geçen yedi se-
ne zarfında kadın terzilikle kendi ve iki çocu-
gunu beslediği ve kocasının bu muddet zarfın-
da kanunî vecibesini yapmaması.

3.— Çocukları görmek üzere muddeiale-
hin muddeinin hanesine geldiğinde aralarında
kavga çıkarak ağır şutum kullanması ve ha-
karet etmesi.

4.— Devam eden iftirakın birleşmeğe in-
kilâp etmediği ve aile teşkili gayesinin fevt
olduğu.

Mutehakkak ve uzun ayrılıkta buna delâ-
let eylemekte olduğu halde ayrılık keyfiyetinin
devamı sebebiyle imtizaçsızlığın husulü mum-
kun olamayacağından bahsle davanın reddedil-
mesi mucibi nakızdır.

Temyiz edilen hükmün hulâsaı: Madam V. ile kocası K. P.
Efendi arasındaki boşanma davasının icra kılınan muhakemesi neti-
cesinde tafsîlatı ilâmda yazılı olduğu üzere taraflar yedi sendeberi
ayrı yaşamalarında ittifak etmelerine ve şu itibarla dava tarihinde
aralarında şiddetli bir geçimsizliğin vukeunu mümkün kılacak birleşme
mevcut olmadığı anlaşılmaya binaen sebebi mevcut olmıyan davayı
makamenin reddine karar verildiği beyanından ibarettir.

Temyiz ve izahatı şifahiye istiyen Madam V. Vekili.

Yapılan tebligat üzerine mürafaa için tayin olunan günde her iki taraf bizzat gelmedikleri gibi taraflarından vekil dahi göndermemiş olduklarından gıyaplarında evrak üzerinde tetkikatı temyiziye icrasına karar verilerek temyiz istidânamesinin müddeti içinde ita ve kaydedilmiş olduğu görölüp kabulü ittifakla kararlaştırıldıktan sonra dosyadaki bütün kâğıtların tetkiki suretile iş anlaşılarak esas hakkında icabı görösülüp düşünöldü ve aşağıda yazılı karar tesbit edildi.

Temyiz kararı: Tarafların ve istima kılınan şahitlerin ifadelelerinden anlaşıldığına göre davacı olan karı ile dava edilek koca arasındaki evlilik altı sene kadar tabii şekilde cereyan eyledikten sonra müddei aleyhin işinden çıkarılmasile başhyan imtizaçsızlık tarafların ayrı yaşamasına müncer olmuş ve dava zamanına kadar geçen yedi sene zarfında da davacının terzilikle kendinin ve iki çocuğunun maişetini temin eylediği ve bu müddette müddei aleyhin karı ve çocuklarına karşı lâkayt kalarak kanunen mükellef olduğu vazifeyi ifa etmediği ve bazı şahitlerin şehadetine nazaran da ara sıra çocuklarını görmek üzre davacının hanesine gelen müddei aleyhle davacı arasında kavga zuhur ederek müddei aleyhin karısını tahkir ve ağır şütum sarfeylediği ve şu suretle devam eden iftirakın hiç bir zaman birleşmeğe inkilâp etmediği ve tarafeyn için aile teşkilinde maksut olan gayenin fevt olduğu tahakkuk eylemiş ve mütemadî uzun ayrılıkta buna delâlet eylemekte bulunmuş iken işbu ayrılık keyfiyetinin devamı sebebile imtizaçsızlığın husulu mümkün olamayacağından bilbabs berveçhi muharrer karar verilmesi yolsuz ve itirazatı temyiziye bu itibarla varit bulunduğundan mümeyyizünbih hükmün H. U. M. Kanununun 428 inci maddesine tevfikân nakzına ve aşağıda yazılı temyiz masraflarının ileride haksız çıkacak taraftan alınmasına 1 Teşrinievel 1932 tarihinde ittifakla karar verildi.